

Grotesque ~ A Gotik Epik

dening GE Graven

Bab III

Abbaye des Gardiens ~ Provinsi Auvergne ~ Prancis Tengah

~ Biara Gardiens kuwi biara sing diubengi tembok ing ndhuwur bukit watu gedhe sing ngepung tanah-tanah liar ing Prancis tengah. Ing sangisore Biara, ana labirin katakombe sing rumit sing nglirik liwat jerone bukit. Biarawan Ivan Gogu, sing paling senior ing antarane para pengemis Gardiens, wis njupuk tanggung jawab kanggo katakombe kasebut nalika tekane ing Biara luwih saka dasawarsa sadurunge; lan sajrone wektu kasebut, makam sing amba wis dadi jinis tapa brata sing abot banget ing atine. Jubah kasare bisik-bisik ing lorong-lorong tenun nalika dheweke cepet-cepet, tetep lurus lan mlaku mudhun. Umume biarawan arang banget wani menyang jerone sing gedhe banget— susunan obor garing sing sithik sing dipasang ing tembok watu nuduhake bukti yen ora ana panggunaan sadurunge. Lorong aspal kuwi ora ana pembuluh sing nyabang lan arteri sing bolong mau nyusup menyang lemah kaya dalam bata ireng menyang Neraka.

Swara klicking undhak-undhakan sandal Ivan dadi rata, amarga ora ana gema maneh sing nggema ing tembok-tembok kasar sing dipahat watu. Nalika dheweke terus mudhun, hawane dadi adhem banget lan basi— ambune karat wesi lan watu teles sing nyengat banget nggantung ing njero.

lorong sing tansah mudhun. Tembok watu sing rapet saya cedhak nalika dalane saya tajem lan nyempit. Obore nuduhake luwih akeh lantai lorong sing saiki teles, kebak kondensasi. Kanthi obor ing tangan siji, lan driji liyane ngetut tembok sing ngelawan, Ivan alon-alon mlaku menyang serangkaian langkah sing saya cendhek kanthi ati-ati lan disengaja supaya ora kepleset ing ndhuwur dalam granit sing mengkilat.

Tujuan tunggal saka trowongan terjun iki yaiku kanggo mlebu menyang sumber banyu tawa ing jero lemah lan nyedhiyakake pasokan banyu sing murni lan akeh menyang katakombe Abbey sanajan kanggo mangsa panggawéan anggur sing paling nuntut. Kanggo tujuan kasebut, lan jero banget ing sangisore lereng bukit sing cerah, trowongan kasebut mlebu menyang bolongan watu sing mbukak lan guwa sing ora teratur lan permukaan sing alus sing wis rusak amarga erosi alami sajrone pirang-pirang abad. Pungkasane, dalane obor ora nemokake apa-apa kanggo madhangi. Para biksu Gardiens nyebut papan sing peteng lan terpencil iki, Bolongan Sumur. Parit sing dilapisi watu sing jero mbagi bolongan kasebut, nyalurake sumber banyu ing lemah sing cepet nanging sepi.

Saka pepeteng Lubang Sumur, ana regekan keprungu ing trowongan. Swarane kaya swara bocah cilik, nanging tangisan sing angker iku nggambarake rasa lara saka kasangsaran sajrone urip. Isakan liyane metu nanging tetep kecekel, kaya-kaya rasa sedhih lan bangga perang terus-terusan ing njero dhadha sing kesiksa lan melas. Ambegan megap-megap ngetutake isakan sing kecekel, banjur sepi—banjur ledakan rasa sedhih liyane. Siklus kasebut mbaleni, nggema ing pepeteng. Kuwi ratapane raja sing kalah lan ratapane randha sing susah, sing digabung dadi siji.

"Lazarus?"

Tangise mandheg.

"Lazarus? Apa kowé ana ing kono?"

"Aku —aku ana ing kene, biarawan. Aku lagi ngisi ember iki."

Peteng gundhul nyerah marang cahya obor sing murub sing dicekel dening biksu nalika dheweke mlebu ing bolongan kasebut. Dheweke dhuwur, kanthi punggung sing amba lan dhadha sing jero, lan rasa sedhih ing njero Mripate sing biru tuwa nutupi eseman riang ing lambene. Rambut perak sing rapi, sing makutha sirahe kaya halo Malaikat sing tiba, nambahi janggute sing resik lan rapet. Bocah lanang sing bungkok banget ngadeg saka sumber banyu, karo ember banyu ing sikile. Dheweke nganggo jubah kain tenunan kasar sing padha karo biarawan, kanthi tudung jero sing ditarik ing ndhuwur sirahe. Topeng— penutup rai saka bahan kain sing padha nutupi raine bocah kasebut. Ana rong bolongan bunder ing ngendi ana mripat, lan lipatan kain cilik nutupi cangkeme. Penutup reged kasebut meh padha karo topeng wong kusta kanthi kerudung biarawan sing nutupi. Bocah lanang kasebut minangka magang, nanging papan panggonane ora ana ing ndhuwur lemah, kaya ing Biara liyane.

para pengawal. Nanging, Lazarus manggon ing ngisor pekarangan Biara, ing njero katakombe, ing kamar unik sing wis disiapke Friar Ivan kanggo dheweke, kebak amben sing digawe kasar lan kemul sing kandel. Sanajan umure telulas taun, awake sing cilik lan awak sing kuru ndadekake dheweke katon luwih enom. Tanpa dingerteni dening kabeh warga Biara, kajaba dheweke lan para biarawan Ivan lan Odino, Lazarus iku Gogu— anak sing salah saka Ivan Gogu.

"Apa sing ngganggu kowé, Nak?"

"Ora ana apa-apa, Pak. Saiki aku wis oleh banyune."

"Apa kowé nangis, Lazarus?" Bocah lanang mau nempelake driji ing raine lan kain ing sangisore bolongan mripate dadi peteng amarga lembab.

"Tudunge kepleset lan aku ora bisa ndeleng. Aku noleh lan sirahku kepleset. Aku mbukak cangkemku lan kupingku kepleset. Aku turu lan rambutku kepleset. Kupingku ketutup lan taline nyangkut ing rambutku."

"Banjur kita kudu nggawekne kerudung anyar kanggo kowe. Aku bakal nggandakake gaweyanku lan nggawe supaya nyaman. Apa kowe pengin kerudung anyar?"

"Tudung iki ambune ora enak. Ora bakal bisa dikumbah nganti resik maneh. Aku ngerti carane nggawe sing sabanjure luwih apik, biarawan. Aku isa nuduhake kowe."

"Yen ngono kowe isa. Kowe isa mbantu aku nggawe sing sabanjure." Ivan mbungkuk lan, nganggo tangane sing bebas, dheweke ngrangkul Lazarus.

"Aku duwe kejutan kanggo kowe, Nak."

"Apa kuwi?"

"Aku nemokake manuskrip kewan ing skriptorium."

"Karo manuk?"

"Ya, karyané kebak godhong-godhong babagan manuk—malah nganggo lukisan warna-warni babagan manuk-manuk mau ."

"Apa aku oleh ndeleng bengi iki, biarawan?"

"Iya, aku bakal nggawakake kanggo kowe. Iki anyar—saka Paris! Nanging, aku kudu mbalekake esuk-esuk , supaya wong liya ora nemokake yen bukune ilang. Kowe bisa uga duwe buku iki bengi iki, nanging luwih dhisik kita kudu ngresiki."

Sedhela, Lazarus meneng wae, lan sanajan raine didhelikake, dheweke kelingan rasa sedhih — raine sing ketutupan kain goni ngalihake pandangane menyang biksu kasebut. Cahyane obor nyorot mripat biru sing ayu banget sing ndeleng saka bolongan mripate kain goni sing reged.

"Rama, kula kepareng nyuwun pirsane?"

"Muga-muga bisa."

"Apa aku bakal dadi elek nalika aku wis gedhe?"

Ivan nggoleki perhatian sing lengkap, nyelehake tangane ing pundhake bocah lanang kasebut. "Rungokna aku, Nak.

Kowé ora elek. Kowé ayu. Kowé ora nganggo kerudung kanggo ndhelikake kejelekan. Kowé nganggo tudung kanggo ndhelikake kaendahanmu saka keburukan. Keburukan wedi karo kaendahan minangka kejahatan

wedi marang ati sing suci." Biksu mau ngadeg dadakan, lan sawise ngelingake bocah kasebut supaya tetep ana, dheweke metu saka bolongan kasebut, karo obor ing tangane. Peteng nutupi sosok cilik sing mbungkuk kasebut. Sawise sawetara wektu, langkah sikil sing ati-ati ngobahake kasepen. Ing papan sing peteng, Ivan nemokake bocah lanang kasebut lan ndhodhok ing ngarepe.

"Lebokna embere, Nak."

Ivan ngraba-raba lantai ing sangisore, nemokake kerikil, lan nutupi nganggo tinjune. Dheweke nindakake sing padha nganggo tangane liyane, banjur ngulungake tangan loro sing dicekel marang bocah lanang kasebut.

Ivan ngangkat tangan kiwane. "Apa sing ana ing tanganku, Lazarus?"

"Watu."

Ivan ngangkat tangan tengene. "Lan nganggo tangan iki?"

Lazarus mangsuli, "Ora ana apa-apa."

"Apa kowé yakin, Lazarus?"

"Aku krungu kowé njupuk watu. Banjur aku krungu kowé ora."

"Cekel watune," ujare Ivan dumadakan, karo mbuwang watu kasebut ing udhara. Ing peteng, dheweke ngrungokake krikil sing muni ing lantai. Nanging watu kasebut ora muni.

"Coba critakna, apa sing kok cekel, Nak?"

"Watu kuwi."

"Lan kenapa kok isa ana ing tanganmu, Lazarus?"

"Kowé dhawuh supaya aku nyekel iku."

"Sing kokcekel iku luwih saka mung watu."

"Piye carane luwih lanjut?"

"Iki wong sing ngaku bebener. Saiki, uncalna watu kuwi menyang aku." Ivan ngrasakake tangan cilik ing tangane lan narik awake. "Ora, Nak. Uncalna watu kuwi menyang aku, kaya aku nguncalake menyang kowe." Lazarus kanthi manut mbuwang watu kasebut. Ana swara krikil nalika krikil nabrak lantai.

"Nuwun sewu, biarawan. Aku kudu mbuwang maneh."

"Ora. Meneng wae, Nak—rungokna. Yagene aku ora nyekel watu kuwi?"

"Kowé ora bisa ndeleng tanpa cahya."

"Pancen. Saiki, apa bebener sing diomongake watu kasebut marang kita?"

"Iku ora bisa ngomong, biarawan." Ana rasa seneng ing swarane bocah cilik mau.

"Nanging, watu iku wis ngomong! Nalika kowé nyekel watu iku, sing ora tak tangkep, watu iku ngakoni marang sak jagad menawa kowé pancèn ayu. Apa kowé ngerti maksudku, Nak?"

"Aku iya," ujare bocah lanang mau alon.

"Apa kowé?"

"Iya, biarawan. Nanging, pira suwene maneh?"

Ivan ngadeg lan narik bocah mau nyedhaki dheweke. "Ora suwe maneh. Kita bakal lunga rauh."

"Sepira cepet?"

"Kita bakal manggon ing Burgundy sadurunge pungkasan taun lan kowé ora bakal nganggo kerudung kuwi manèh. Nanging, saiki, kita bakal njahit sing paling apik kanggo kowé. Iku bakal dadi sing terakhir."

"Apa Migual lan Thateus uga isa nduwe tudung anyar? Tudunge uga ora kepasang. Dheweke wis ngandhani aku ."

Migual lan Thateus iku bocah-bocah pengawal sing cacat banget, nanging ora kaya Lazarus, dheweke ditinggal ing undhak-undhakan Biara kanggo digawa mlebu lan digedhekake dening para biarawan Gardiens. Nanging, kaya Lazarus, dheweke uga nganggo tudung kaya wong kusta kanthi bolongan mripat kanggo ndhelikake cacat sing ora katon. Kanthi cara kasebut, kabeh bocah telu kasebut duwe ikatan sing padha, yaiku duwe penampilan njaba sing padha—bebarengan lan nganggo jubah lengkap, dheweke bisa uga kaya telung memedi goni cilik. Ivan asring ngundang Migual lan Thateus menyang katakombe kanggo kerja bareng Lazarus lan, amarga Lazarus tansah dikurung ing katakombe, nindakake iki nggawa Ivan rasa seneng sing luwih gedhe tinimbang Lazarus. Kanggo telung bocah lanang kasebut, Friar Ivan raksasa minangka tukang gawe topeng— juru slamet lan penyelamat rai. Lan kanggo Ivan, nalika bocah-bocah kaya memedi iki bebarengan lan Lazarus ngguyu cekikikan— ngguyu sing arang banget, ing katakombe, rasa seneng sing ora dikarepke lan ora bisa dilalekake mesthi bisa nenangake jiwane sing susah.

"Kita uga bakal njahit tudung anyar kanggo dheweke. Kowé isa menehake tudung anyaré dhéwé, Nak. Apa kowé gelem?"

"Aku bakal."

"Ya wis, mengko kowe bakal."

"Apa dheweke isa melu karo kita?"

Ivan njupuk ambegan jero sadurunge ngomong. "Dheweke kudu tetep ana ing kene, Lazarus. Biara iku omahe. Biara apik kanggo dheweke."

"Apa Friar Odino isa melu?"

Ivan nggeleng lan ngguyu. "Lazarus, tenan! Yen kita lunga tanpa Friar Odino, dheweke bisa uga ngoyak kita lan nggebugi kita nganggo wedhus." Bocah mau ngguyu saiki. "Apa kowe pengin dheweke nggebugi kita nganggo wedhus? Ora, Nak; mesthi wae Friar Odino bakal melu kita."

"Menyang Burgundy?"

"Adoh, adoh banget saka kene, Lazarus. Saiki, wenehna aku ember iki. Kita isih akeh sing kudu ditindakake."

"Aku sing bakal nggawa ember iki, biarawan."

"Ora. Wenehna aku ember kuwi, Lazarus. Kowé isa nggawa sing sabanjuré."

Ivan wis njupuk obor lan saiki ngulurake marang bocah lanang mau. "Kowé sing mimpin dalan."

"Ember iki abot, biarawan. Aku kudu nggawa."

"Jupuk obore. Pimpin. Aku duwe embere. Pimpin dalane, Nak."

Kanthi ora gelem, bocah lanang mau njupuk obor lan madhangi dalan, rumangsa kikuk amarga Ivan mlaku

ing mburine.

Meh sak jam wis kliwat nalika Lazarus ngesiki ukiran tembok sing dihias ing koridor utama, sing wis dadi ireng amarga asap lenga obor lan jelaga pirang-pirang taun. Sajrone wektu kasebut, ember banyu murni sing kebak wis dadi setengah ember sup peteng sing kentel kaya tinta India. Perjalanan menyang Lubang Sumur kudu ditindakake maneh. Lazarus ngangkat ember lan miwiti mudhun ing koridor, nanging mandheg nalika ndeleng tikus ireng mlayu mudhun ing dasar tembok ing sandhinge. Friar Clodius nabrak bocah lanang kasebut saka mburi, nggebug ember kasebut lan nyiram akeh rereget reged ing ngarep jubah bocah lanang kasebut. "Minggir saka dalan," ujare nggereng. Dheweke terus ngliwati Lazarus, ngoyak tikus kasebut nganggo gada kayu dawa.

"Nuwun sewu, biarawan," gumam Lazarus, terus mudhun ing koridor, ndeleng klambine sing reged. Dheweke nyusul Clodius, sing ngepung tikus ing antarane tembok lan pilar tembok, "Saiki aku wis nyekel kowe," ujare Clodius marang tikus sing wedi. Lazarus mandheg ing mburi biarawan kanggo ndeleng tikus kasebut. Ora ngerti yen Lazarus ngadeg ing mburine ngendhegake dheweke, Clodius ngangkat teken alon-alon, niat arep nabruk tikus kasebut menyang pojok lan mateni.

Dumadakan, Lazarus ngeculake ember banyu, mbuwang lan nyemburake zat kasebut menyang lantai, sing nyebabake tikus sing diukum mau metu saka celah kasebut. Banyu reged nyiram sikile Friar Clodius lan jubahe. Dheweke kaget, mbengok lan noleh nalika tikus sing saiki teles kebes, mlayu-mlayu ing pojokan lan menyang papan sing aman.

"Kowé! Kowé sengaja nglakoni kuwi!" dhèwèké ngomeli Lazarus.

"Nuwun pangapunten, biarawan," wangsulane Lazarus. Dheweke ngadegake ember, ndhodhok, lan cepet-cepet ngepel banyu ing sandhinge sandal biarawan kasebut. Clodius ngangkat tongkat menyang dheweke—Lazarus nyiapake awake kanggo pukulan kasebut.

"Clodius!" Friar Ivan, mlebu ing lorong kanthi cepet. Clodius cepet-cepet nurunake teken lan ngomong karo dheweke; "Dheweke mbuwang ember banyu reged menyang aku!"

"Apa?" Ivan mandheg ing ngarepe wong-wong mau. Dheweke nyinaoni kekacauan ing Lazarus lan Clodius. jubah.

"Aku ngepung tikus lan dhèwèké nyiram aku nganggo banyu reged kanggo njaga tikus kuwi! Aku nuntut supaya njaluk ngapura lan diukum saiki uga!"

"Lazarus," pitakone Ivan marang dheweke, "Apa iki bener?"

"Aku ngempet ember iki, biarawan."

"Sengaja?"

"Aku wis nglakoni, Friar." Lazarus ndhingkluk.

"Ana! Deloken! Aku nglumpukake persis padha," Clodius mbengok.

"Lazarus? Ngapa?" Ivan takon marang dheweke.

"Kowé aja mateni, biarawan," ujure Lazarus alon. Clodius megap-megap lan muter mripate kanthi rasa jijik.

Ivan nerusake, "Nanging Prentah kuwi ditrapake kanggo manungsa—dudu tikus, ta?"

Lazarus ngobahake sikile lan, sawise meneng sedhela, dheweke mangsuli, "Aku ngerti, biarawan, nanging—"

Ivan nyela omongane, "Dadi aku ngira yen kowe kudu njaluk ngapura marang biarawan sing apik iki."

"Nuwun sewu, Friar Clodius. Kula kepéngin dikoreksi saiki." Lazarus ngasoraké awaké dhéwé.

Clodius ngangkat tekene maneh nalika Ivan mlaku ing antarane lan ngomong karo Lazarus.

"Tobatmu bakal kaya ngene: njupuk ember banyu seger lan ngresiki tembok-tembok sing diukir."

Saiki, maju terus."

"Pancen, biarawan." Lazarus cepet-cepet mbungkuk lan mlayu nggawa ember.

Cangkeme Clodius meneng. "Wiwit kuwi kowe ngongkon dheweke ngresiki tembok!"

Ivan, sing luwih dhuwur sak sirah tinimbang Clodius, nyedhak raine lan nggereng, "Ana apa

Apa kowé ngaku ana ing katakombeku, kajaba ngoyak tikus? Rungokna aku kanthi becik—kowé

ngawasi pekarangan Biara lan aku ngawasi apa sing ana ing sangisoré. Kowé mbenerake pengawalmu

lan aku bakal mbenerake pengawalku! Saiki, enggal lunga, Clodius!"

Biarawan sing diomeli mundur, nyerbu koridor, mbengok lan nggumam gema kanthi cepet-cepet budhal.

"Aku bakal ndeleng bocah lanang iki dikoreksi, Ivan! Saiki aku bakal nggawa menyang Kepala Biara!"

"Tulung! Lan critakna karo dheweke yen kowe ngoyak tikus ing katakombeku, tinimbang ngurusi

"duweke dhewe," Ivan mbengok maneh. Clodius ora gelem mangsuli, ngilang ing pepeteng.

Ivan noleh saka dheweke, lan banjur mesem —alon lan pribadi, kaya wong sing menang taruhan sing

ora tau dipasang. Dheweke ngelungake pundhake lan ngrangkul tangane ing mburi kaya tahanan sing

diukum nanging bangga, arep mlaku menyang Neraka—lan dheweke mudhun luwih jero menyang

katakombe nalika pepeteng nguntal dheweke.

Clodius iku wong sing nelangsa. Malah Kepala Biara ora toleran marang dheweke. Untunge

kanggo Ivan, Kepala Biara Vonig nganggep dheweke minangka putra sing ora tau diduweni. Ing

mripate Kepala Biara, Ivan ora bakal salah. Lan kabeh biarawan Biara padha nglumpuk kanthi adil lan alami:

Kekancan karo Ivan tegese kekancan karo Kepala Biara—lan akibate, gampang mlebu gudang

anggur ing katakombe. Kosok baline, cara paling pasti kanggo nggawe Ivan nesu yaiku kanthi

nganiaya Lazarus, Migual, utawa Thateus—para pengawal ringkih sing dikutuk amarga cacat.

~*~

Lazarus wis suwe ngrampungake pegaweyane. Ivan njupuk dheweke saka manuskrip ilustrasi manuk sing dicet kanthi cerah lan ngajak dheweke turu, mateni sawetara obor katakombe sing kobong, lan mulih menyang apartemene ing asrama para biarawan kanggo wayah wengi. Meh kabeh biarawan Gardiens wis suwe turu, kajaba sawetara jubah peteng lan memedi sing ngambang ing pekarangan sing disinari rembulan kanthi kerja keras ing wayah wengi.

Friar Delon Odino ninggalake asrama para biarawan liwat lawang sisih cilik lan nyolong nyabrang plataran sing kebak kabut kanggo nglipur awake saben wengi. Dheweke nyalakake obor sawise mlebu tangga katakombe. Sawetara gelas sabanjure, dheweke digabung ing gudang anggur karo Lazarus sing ngantuk. Kanggo loro-lorone, iki minangka praktik rutin. Dheweke seneng karo ketegangan kasebut, sensasi ilegal —Lazarus ngerti yen dheweke ora bakal ninggalake kamare sawise Ivan lunga, lan Odino, sing kelemahane kanggo woh wit anggur dudu rahasia paling apik ing Biara, wis dielingake supaya ora menyang katakombe.

Saiki, Odino lungguh ing ndhuwur meja kerja, lungguh ing tembok ruang bawah tanah karo sikile mbentang ing ngarepe. Gentong anggur sing wis tuwa lan tong-tong ampas ngebaki ruangan ing sakubenge dheweke. Udara kebak karo ambu woh-wohan fermentasi sing lengket lan nyengat.

"Ah, Lazarus, anakku. Aku ngira kowe lagi turu. Mlebua! Ngomonga!" Odino mesem, karo ngobahake piala sing setengah kosong.

Kejaba Ivan, Odino minangka siji-sijine biksu liyane ing Biara sing pancen kenal karo bocah lanang kasebut. Ing pirang-pirang cara, biarawan lemu lan pipine abang iku kaya pakdhene Lazarus—pakdhe lan kanca.

"Kowé ora ngira nèk aku arep teka?" pitakoné Odino, tembung-tembung kuwi metu saka lambene sing wis diaduk anggur.

"Apa?" pitakone Lazarus karo ngantuk.

"Karo kowé lan Ivan—metu saka Biara."

"Aku ora ngerti."

"Lan yen kowe lunga tanpa aku, aku bakal ngoyak kowe loro lan nggebugi kowe nganggo wedhus." Dheweke padha ngguyu bareng. "Aneh, aku bakal kangen karo Biara iki."

"Lan anggure?" pitakone Lazarus. Odino ndeleng dheweke kanthi mripat sing ora setuju.

Lazarus mondar-mandir ing ruangan, ndemek saben barang nalika dheweke lunga lan ora menyang ngendi-endi kajaba mung menyang ngendi-endi, kaya dolanan bocah .

Pungkasanipun, Odino ngandika malih, "Aku weruh ana geni sing kobong ing awakmu sawetara dina kepungkur —getihmu panas banget. Kowé kepéngin bébas saka katakombe iki, ta?"

"Aku kepingin ndeleng jagad iki—saliyane buku. Lan manuk— *sing urip—mabur*. Ora kaya

sing mati sing kokgawa menyang aku."

Odino ngguyu ngakak. "Kowé isih nyimpen barang kuwi?"

"Aku mbukak swiwine—swiwine remuk dadi pecahan. Aku mbungkus lan nyelehake ing salah sawijining ruang bawah tanah. Apa Friar Ivan ngandhani kowe kapan kita bakal budhal menyang Burgundy?"

"Cepet banget, Nak. Cepet banget."

Sawisé gaso sedhela, Lazarus takon, "Rama, aku kepéngin takon apa-apa?"

"Pancen."

"Apa kowé ora kuwatir blas arep ninggalaké Biara?" Lazarus nggoleki luwih saka mung tembung ing rainé .

"Rutinitas iki wis dadi basi. Aku ora bisa ngetutake dina-dina sing mlaku."

"Banjur apa sing kudu ditindakake —tanpa Biara?"

"Ya, salah sijine, kita ora perlu urip kaya biasane. Apa kuwi ora nyenengake kowe?"

"Aku kira—aku ora ngerti." Lazarus ndhingkluk karo nganggo tudung.

"Mesthi wae, kowe ora ngerti. Mung kuwi sing kokngerteni—tembok katakombe iki lan rutinitas sing padha lan suram . Nanging, kowe bakal weruh, rauh. Kowe ora pantes ana ing kene— bapakmu ngerti banget. Dheweke weruh apa sing wis dakdeleng sawetara wektu, saiki— manuk sing mabur ing kandhange."

"Manuk apa?" Lazarus nyawang sakubenge gudang ngisor. "Ngendi?"

"*Kowé iku manuké lan Biara iku kandhangé,*" Odino njlentrehake.

Lazarus nyender ing meja, ing sandhinge Odino. "Apa rasane anggur iki kaya ambune, biarawan?"

"Malah luwih apik." Biksi mau mesem lan ngrayakake bocah lanang mau kanthi rasa seneng sadurunge ngombe nganti entek saka cangkir kayu kasar mau.

"Ambune ora enak. Rasane mesthi uga ngono."

"Sawise ngombe sawetara cangkir, wong ora bakal mikir bab rasa maneh." Odino ngusap lengen klambine ing mesem lan ngulungake wadhah kosong marang bocah lanang mau. "Tulungi bocah lanang sing lemu lan kesel iki, bocahku." Lazarus njupuk cangkir kasebut.

"Kenapa panjenengan ngombé anggur langkung kathah tinimbang para biksu sanèsipun, biarawan?" pitakoné Lazarus, nyedhaki tong anggur.

"Timothy Kapisan, 23 saka 5?" Odino cepet-cepet takon.

Bocah lanang mau ora ragu-ragu. "Aja ngombe banyu maneh, nanging ngombea anggur sethithik, amarga wetengmu lara lan awakmu kerep lara."

"Sepisan maneh—wektu iki , nganggo basa Latin!"

Lazarus mangsuli kanthi manut, "*Noli adhuc aquam bibere sed vino modico utere propter stomachum tuum, and frequentes tuas infirmitates.*"

Odino ngguyu, mandheg dadakan, lan njepret driji. "Dudu tong kuwi! Sing iki,

"Bocah lanang," ujare Odino, nuduhake tong liyane. Lazarus pindhah menyang tong sing luwih cedhak lan kanthi ati-ati ngisi cangkir kasebut. "Apa isih padha, aku ngerti? Kenapa, tong iki, biarawan?" Sawisé Lazarus bali lan menehake piala marang Odino, biksu mau takon, "Lukas, 39 saka 5?"

Maneh, bocah lanang mau ora ragu-ragu. "Lan ora ana wong sing wis ngombe lawas, banjur kepengin ngombe sing anyar, amarga dheweke kandha, Sing lawas luwih enak."

Odino ngguyu ngakak nganti anggure nyiprat ing lantai gudang. Kaya asu bingung, Lazarus miringake sirahe lan ngadeg kaya patung nalika Odino ngobahake awake.

Banjur Lazarus takon, "Apa kuwi? Aku ngomong sing bener."

"Pancen, kowé nindakake—kaya biasane, Lazarus. Nanging, saiki aku wis nemokake rahasiane," biksu mau ngomong alon-alon, isih gemeter amarga bungah sing ditahan. "Kaya sing dakdeleng, kowé duwé sethithik skriptorium buku-buku cilik banget ing sangisore topengmu kuwi. Lan kowe mbalik godhong-godhonge nganggo irungmu."

"Aku ora duwé buku cilik, biarawan," wangsulané Lazarus kanthi lugas.

Odino ngguyu krungu wangsulane sing tulus. "Nanging, kepiye carane kowe nindakake, Nak—baleni saben tembung kaya sing koklakoni?"

"Aku isa maca."

"Nanging, tembung-tembung ora tetep ana ing pikirane wong liya kaya ing pikiranmu. Kepiye carane kowe bisa maca mung sapisan lan ngerti selawase? Ora ana wong ing Biara iki sing bisa nindakake —sajrone uripku, aku ora ngerti sapa-sapa, kajaba kowe. Critakake keajaibane."

"Aku mung kelingan kuwi, Pakdhe."

"Mesthi wae, Nak." Odino nggresula. "Lan mung Gusti sing ngerti *jerone rasa* kaya ngono. "

berkah sing ora umum kaya kowe." Maneh, dheweke nggoreng Lazarus sadurunge nguntal anggur pungkasan saka cangkire. Banjur dheweke nyodorake cangkir kasebut menyang Lazarus, kanggo diisi maneh, nanging dheweke nemokake dheweke ngelih lan madhep lawang mlebu ruang bawah tanah.

Lazarus noleh maneh menyang Odino. "Rama, ana wong sing nyedhak! Mungkin ana telu, miturutku." Odino mlayu saka meja kerja kaya-kaya kursine kobong. Dheweke cepet-cepet mlaku menyang tembok mburi, ngusap cangkeme saka sisa anggur nalika ndhelikake pialane ing mburi gentong. Lazarus pindhah menyang tembok liyane, narik obor saka braket, nyemplungake ing panci lenga, lan mateni kabeh lampu ing ruang bawah tanah— kamar kasebut dadi peteng kaya ter.

Ing pepeteng, Odino nggoleki karo tangane ngobahake awak menyang arah panggonane pungkasan dheweke weruh Lazarus. "Mrene, Nak. Tuntun aku," bisik Odino.

"Kowé arep digawa menyang ngendi, Pakdhe?"

"Ssst—*ati-ati* karo omonganmu. Gawanen aku metu saka kene. Aku ora bisa ndeleng," Odino nggresah

kanthi ora sabar, ngraba-raba Lazarus ing awang-awang.

"Kowé arep lunga menyang ngendi?" pitakoné Lazarus, karo nyekel tangané Odino alon-alon .

"Malaikat-malaikat sing murub! Nang endi wae, Nak! Enteni aku metu saka kene!"

"Menyang ruang bawah tanah, banjur?"

"Iya, ruang bawah tanah! Saiki uga!" Odino nggresah.

Lazarus ngeterake Odino metu saka gudang anggur lan mudhun ing lorong peteng. "Iki, biarawan," dheweke bisik-bisik, nuntun tangane Odino menyang gagang wesi sing kandel. Biksu kasebut mbukak lawang sing abot, nuduhake ing pepeteng ing ngendi dheweke pungkasan krungu swara bocah lanang kasebut.

"Mlebu! Cepet!"

"Aku ana ing kene, biarawan." Swara kuwi saiki teka saka mburine, ing njero makam.

"Lazarus," bisik Odino karo nutup lawang, "Kepiye carane kowe isa ngerti akeh banget, nanging entuk sithik banget?"

"Aku ora ngerti maksudmu, pandhita."

"Mesthi ora. Kowé isa maca saka kaca-kaca ing pikiranmu, nanging kowé ora ngerti maksudku?"

"Aku ora ngerti kowe arep lunga menyang ngendi, pandhita."

"Ah! Yen ngono, kowé *kudu* nglumpukké aku."

"Kowé ora ngandhani aku ing ngendi kowé—"

Lawang katakombe mbukak lan Odino nyetop, "Ssst, bocah—dheweke lagi teka."

Telung biksu mlaku mudhun ing trowongan kanggo njupuk obor lan ember lenga. Kanthi cepet-cepet, dheweke banjur lunga maneh. Sawise krungu lawang katakombe ditutup, Lazarus lan Odino metu saka ruang bawah tanah. Lazarus bali menyang kamare, lan Odino, sing isih mendem, ngetutake tembok metu saka katakombe lan bali menyang kamar asrama.

Ing papan liya, ing sel unik ing lantai loro asrama para biarawan , Ivan lagi turu keturon. Liwat jendhela sing mbukak sempit, rembulan sing sumunar nuduhake isi kamar sing sithik : amben kanthi salib kayu ing tembok ing ndhuwure, meja tulis sing diantrekake buku, lan peti cilik barang-barange Ivan . Sepi mung ana ing kono.

Kepakan swiwi mecah sepi sing peteng lan manuk gagak sing sumunar sumunar ing ndhuwur jendela, mripate sing adhem ndeleng Ivan. Kamar kasebut adhem banget nganti Ivan ambegan kaya kabut. Sanalika, manuk gagak kasebut mlompat mlebu kamar sadurunge malih dadi wong wadon wuda sing mlaku sikile tanpa busana ing lantai.

Lucifael nguncalake rambute sing dawa lan mandheg ing sikile ambene Ivan. Kanthi mripat sing mlengkung lan mesem isin, dheweke mandeng Ivan. "Takdir gabung karo kita maneh," dheweke bisik-bisik. Dheweke ngusap kuku ireng ing ndhuwure Ivan, "Tresna turu, tresnaku." Ivan ngringis, saiki kebungkus ing alam impen sing sensual. "Lan wektu iki wiji kita bakal ndandani sejarah—ngrusak kowe ing

padha waé,” Dhèwèké ngendhokaké kemulé, nguculi klambiné, lan ngelus-elus dhèwèké. "Lan aku ora bakal turu ing ngisormu." Dheweke sambat. Nalika nemokake dheweke kaya ngono, dheweke nunggang lan numpak jaran sing apes; lan kabut ambegan Ivan cepet kaya dengusan kewan sing mlayu, mripate muter-muter ing sangisore kelopak mata sing ketutup dosa. Lan ing wektu cendhak sing kebak hawa nepsu sing kasebar Iblis , kaya satus biksu sing nandhang sangsara wiwit kuwi, ana biarawan Gardiens liyane sing tiba saka sih-rahmat.

~*~

Cahya pisanan teka kaya biasane — kesusu banget kanggo sawetara biarawan senior ing Biara lan luwih cepet maneh kanggo Biarawan Odino sawise ziarah wengi menyang gudang anggur. Adoh sadurunge umume wong ing asrama tangi, para biarawan senior nindakake tugas rutin —ngrawat jaran, nyiyapake dhaharan esuk, lan macem-macem tugas liyane, sing mbutuhake dheweke dadi sing pertama miwiti dina. Minangka biarawan senior, panggilan Ivan kanggo perang sadurunge subuh menehi urip maneh menyang katakombe Biara. Dheweke bakal digabung karo pengawal katakombe permanen, Lazarus, sing mbuktekake awake dhewe kanthi nggawe lan ngganti, madhangi lan mateni, akeh obor katakombe. Antarane loro kasebut, trowongan tetep ana ing kahanan sing apik kanggo lalu lintas biksu lan pengawal sing abot saben dina.

Kanthi rasa kuwatir, nanging ora ngerti babagan kunjungan Roh Gagak sadurunge, Ivan nglakoni rutinitas saben dinane. Saka ngisor ambene, dheweke njupuk mangkuk kayu sing ditutupi kain — panganan sing durung disentuh saka wengi sadurunge. Kanthi obor sing murub lan mangkuk panganan, dheweke ninggalake asrama, nyabrang pekarangan Biara sing peteng, lan mlebu bangunan dawa, sing dadi lawang mlebu katakombe. Dheweke mlaku mudhun ing koridor, muter pojok, mbukak lawang kayu, lan mudhun ing undhak-undhakan watu, obore diangkat dhuwur. Langkahe dawa lan disengaja nalika mlebu katakombe, jubah kasare kedhip-kedhip kena cahya obor kaya gorden buatan dhewe sing nari ing angin jendela sing dibukak.

Nalika biksu mau mlaku luwih jero menyang trowongan kuna sing muter-muter, ceruk-ceruk melengkung katon ing sadawane tembok ing antarane pilar watu ukiran sing beralun. Tembok-tembok ceruk kasebut kasusun saka figur-figur Grotesque sing diukir kanthi rumit. Tableau aneh kasebut ngadeg, ireng kanthi kumelun obor nganti pirang-pirang abad, nggambarake kombinasi manungsa lan kewan sing nggegirisi. Ana para ksatria kanthi sirah manuk utawa asu; dhemit lan kéwan pemangsa kanthi rai manungsa; makhluk kanthi fitur sing nggegirisi lan awak humanoid sing ditutupi wulu. Ing kabeh atusan tokoh, ana siji konstanta—saben-saben duwe sepasang swiwi balung, kaya swiwine kelelawar. Patung-patung tembok sing medeni iku minangka kumpulan saka penyimpangan sing mung bisa diapresiasi dening wong-wong sing terkutuk lan edan.

Luwih mudhun maneh, ukiran-ukiran kasebut diganti karo tembok-tembok alus sing ana

seri lawang kayu: iki minangka lawang mlebu menyang kamar crypt sing nyimpen sisa-sisa mumi saka pejabat Kepausan sing duwe hak istimewa—mantan Kepala Biara, biarawan Dewan Rendah, malah sawetara uskup lan bangsawan liyane. Biarawan kasebut njupuk sisih tengen ing siji pertigaan lan sisih liyane ing sisih kiwa. Saiki, katakombe mbukak menyang labirin trowongan, muter ing saben arah. Ivan nggawe dalan sing akrab liwat labirin blok watu lan watu bawah tanah sing dipahat, sanajan mripate sing biru jero adoh, klelep ing segara sing peteng lan bermasalah.

Sawisé sawetara wektu, dhèwèké mandheg ing jejere lawang mlebu sing ciut. Ndandani obor ing ceruk ing tembok, dhèwèké nyender ing peteng lan ngomong, "Lazarus, aku nggawa panganan maneh. Kowé mangan dhisik, banjur kita ngobong obor." Saka kanthong jubahé, dhèwèké njupuk sumbu lilin tipis, ngobong obor kasebut. Dhèwèké mlebu kamar lan masang sumbu kasebut ing lampu minyak sing ana ing tong kayu ek sing dibalik. Cahya redup ngebaki kamar cilik kasebut, nampilake amben papan cilik sing dipasang ing tembok. Ing ndhuwuré Lazarus lungguh ngantuk, kerudunge ora dicopot, tangane ngusap-usap mripate. Bocah lanang kasebut nguap, nampilake taring asu sing kandel lan tumpul.

Raine meh padha karo bocah lanang liyane sing umure padha, kajaba untu lan kupinge—kupinge luwih mirip karo kuping asu lan peri sing ora duwe wulu tinimbang kuping bocah lanang. Dheweke nduweni rambut ireng lurus sing kandel lan kusut. Alis peteng sing kandel. mlengkung ing ndhuwur sepasang mripat biru nila sing tajem. Aneh, kanthi cangkeme ditutup lan kupinge ditutup, bisa uga dheweke gampang dikira bocah lanang liyane. Penampilan Lazarus luwih aneh tinimbang njijiki, nuduhake bocah lanang kasebut kanthi sipat mistis, liar nanging alus lan rada menarik. Jubah longgar nyampir ing pundhak bocah lanang sing kurus, pungkasane nglumpuk ing tlapakane. Kaos kaki goni mesthi nutupi sikile, bokonge compang-camping lan ireng amarga rereget sing diinjek saka lantai trowongan.

Ivan ngadeg kaku sedhela; mripate mblalak—banjur mlaku menyang amben papan kanthi kasar nganti bocah lanang sing lagi turu mau ngglethak ing tembok. "Lebokake maneh," prentahe biksu kasebut kanthi atos. "Saiki uga!" Ivan nyelehake mangkuk kasebut kanthi swara gemuruh lan nggoleki ing kamar. "Ngendi? Kowé kudu tansah nganggo kerudung, Nak! Apa kowé krungu aku? Tansah!" Pandangan biksu kasebut sing ora fokus wis ilang; ing panggonane saiki ana ekspresi lara sing dirasakake Lazarus mesthi nesu, sanajan sejatine ora. Omelan keras saka Ivan nggugah dheweke lan bocah lanang mau manut, ngulurake tangane saka mburine kanggo njupuk tudung saka amben, sambat nalika nutupi sirahe nganggo topeng, "Rama, Aku ora bisa turu. Kerudung iki muter lan nutupi ambeganku. Ivan lungguh ing sandhinge lan Lazarus noleh supaya Ivan bisa ngencengi tali ing mburi tudunge. "Ora masalah. Kowé kudu tansah nganggo. Bukak tutup kain sing nutupi cangkemmu, yen prelu, nanging tetep nganggo penutup rai."

"Apa aku oleh nganggo kerudung anyar iki, biarawan?"

"Iki durung rampung. Aku isih lagi jahit." Ivan ngencang-encang tali kulit nganggo driji, sok-sok, dene Lazarus ngejajari bolongan-bolongane nganggo mripate.

"Bakal rauh siap," ujare Ivan, swarane rada kaku. "Saiki, tali iki kencengna, lan sing iki ora bakal malih dadi kaya ngono. Ah, aku ngerti. Rambutmu kakehan."

"Kita bakal ngencerake nalika aku wis rampung nggawe tudung anyar." Sawise ngiket taline kanthi kenceng, biksu kasebut tangi saka amben. "Iya—kenceng maneh. Yen kowe nyopot maneh, aku bakal menahi paukuman marang kowe, Lazarus. Saiki, mangana."

Ivan njupuk mangkuk lan nyelehake ing tangane Lazarus .

Biksu mau mlaku menyang lawang lan nyender ing lawang mau. Kadhangkala, dheweke ndeleng metu saka kamar lan bali menyang Lazarus, kaya-kaya njaga bocah lanang mau. Dheweke ndeleng potongan roti sing direndhem ing susu wedhus ilang ing sangisore tudung. Ora let suwe, Ivan narik obor saka tembok. "Aku bakal nyiapake bungkus obor. Ketemu aku ing gudang anggur yen wis rampung," ujare Ivan, metu saka lawang.

Lazarus nyeluk dhèwèké, "Rama, aku kepéngin takon?"

Ivan mangsuli, "Ana apa, Nak?"

"Kenapa Gatesstone njerit?"

"Njerit? Kok kowe kok ngumpul kaya ngono?"

"Rasane luwih banter, kaya-kaya ana ing kamar iki."

"Aku ora pengin kowé mikir bab kuwi—bab kuwi, Lazarus. Wislah. Kowé ora kena ngerti yen iku ana. Coba pikirake bab liyane—bisa uga manuk, wit-witan, utawa kali-kali gedhe sing wis kerep kita critakake. Coba pikirake sanajan Malaikat— cukup murni. Apa kowe isa nindakake iku kanggo aku lan dheweke?"

"Aku arep, biarawan."

Ivan arep lunga nalika bocah lanang mau ngundang dheweke maneh.

"Apa manuk-manuk isa mabur dhuwur kaya Malaikat? Malah menyang Swarga?"

"Ora, Lazarus." Saiki, biksu mau muni kesel. "Swarga iku kanggo Manungsa, dudu kanggo kewan ing bumi utawa manuk ing awang-awang." Banjur dheweke nambahake, "Aja ngomong babagan Gatestone maneh—ora karo sapa wae. Aku ora bakal krungu maneh babagan iku."

"Rama—apa aku iki *manungsa*?"

"Kowé isih bocah. Kowé kudu sinau akèh—sawijining dina. Cukup pitakonamu, Lazarus. Mangana." Lan elinga tenan apa sing dakkandhakake babagan Gatestone—apa kowe nglumpukake aku?"

"Iya, biarawan." Lazarus noleh maneh mangane nalika Ivan ngilang.

~*~

Ing ndhuwur lemah, ing sangisore bayangan kandel katedral Abbey sing kosong, kumbang ireng metu saka bolongan tipis lan mlayu ngliwati lantai watu menyang papan suci. Kumbang kasebut nyabrang chancel, ngliwati cahya pungkasan rembulan esuk lan mlayu menyang lempengan sing dadi altar. Antarane lantai lan lempengan kasebut ana celah tipis lan kumbang kasebut nggoleki lawang mlebu sing cukup jembar kanggo punggung sing swiwine lan mbengkong. Sanalika, obahe mandheg. Kaku, dheweke mbalikke awake. Serangga kasebut ora nemokake lawang mlebu, na dalan metu—lan saka celah kuwi metu pepeteng sing urip lan obah.

Kumbang sing penasaran tiba kecemplung ing iyub-iyub sing sumunar saka ngisor; nyebar munggah lan langsung ngliwati watu-watu kaya cahya—nanging iki minangka kebalikan saka cahya. Ing ngendi tibane ana kosong, lan malah bayangan rembulan katon padhang yen dibandhingake.

Nalika pepeteng sing paling ora suci iki tekan pinggir papan suci, bledug sing metu bareng karo swara desisan sing terus-terusan sing asale saka ngisor watu altar, kabeh, kaya ventilasi vulkanik. Zat belerang sing pedhes ngrusak udhara . Gas pucet metu saka celah lan wiwit nglumpuk, obah-obah nalika saya padhet. Massa sing obah kasebut mlumpat munggah, nenun lan muter liwat kolom penopang sing mabur lan ngubengi langit-langit kaya laler omah sing kejobak. Banjur nyilem, nyerang papan suci nganggo sulur-sulur mega sing lenga lan rame sadurunge ilang ing koridor kamar ganti pendeta.

Ing pojok kamar ganti, abot ing lantai, mendhung muni nalika kabut saya tipis, nuduhake massa peteng sing saya tambah ing njero. Balung, ligamen, jaringan, lan kulit macet, pungkasane karo swara kaya elang sing nyuwek koridor katedral sing sepi. Kedadeyan kasebut kedadeyan maneh, kaya sing wis kedadeyan, satus kaping wiwit saiki. Grotesque liyane lair —keturunan Eljo liyane sing saiki lair liwat anané monolit Prancis. Bayi kasebut saka jenis kuna lan kewan, tuwa kaya subuh Neraka, lan mung lair saka gabungan manungsa lan Malaikat sing cukup jahat kanggo ngirim penyimpangan Penciptaan kasebut. Grotesque kasebut wanita, meh kaya manungsa, lan bisa dibandhingake karo bocah wadon sing ukuran lan dhuwure enem utawa pitung taun. Dheweke duwe sepasang swiwi— daging lan balung—kaya swiwine kelelawar gedhe. Kanthi rambut ireng sepasang kuping peri kaya asu; sakabèhé, penampilané sing ora biasa kuwi bisa uga mung bayangan sing dipantulké, lan versi sing luwih enom saka bocah pengawal, Lazarus.

~*~

Saka mripate manuk sing lagi mabur, Biara katedral mbentuk wujud salib,

kanthi aula utama vertikal sing disimpang dening sepasang swiwi sing nyebar. Ana telung set lawang dobel njaba: lawang mlebu utama, sing diselehake ing dasar salib, lan liyane ing paling njaba saben swiwi. Papan suci dumunung ing tengah salib, ing ndhuwur monolit. Kamar-kamar pengakuan dosa, kamar-kamar pertobatan, lan kamar cambuk ana ing sadhuwure salib. Kamar-kamar sakristi, ruang ibadah, lan ruang praktik dumunung ing sisih kiwa salib, lan ruang orasi kanthi kursi teras mbentuk sisih tengen.

Jam-jam peteng sadurunge subuh liwati tanpa wates, lan swara gemuruh sing monoton wiwit ngganggu pedesaan; menara lonceng gedhe Biara ngeterke dina liyane kanggo *ora et labora*—pandonga lan kerja. Ing cahya subuh sing surem, formasi dawa para biarawan ngambang ing kabut tipis menyang swiwi oratorium katedral. Swara gemerincing gembok lawang njaba ngrusak katentreman kaya ruang bawah tanah ing njero gereja. Mimpin prosesi suci, sawijining abdi ngresiki dalam nganggo pedupaan sing ngrokok, ngayunake bal logam sing dibolongi kaya pendulum. Baris kursi kayu teras dawa madhep siji lan sijine ing lorong tengah sing amba. Kursi paling ngarep rata karo lantai, dene baris mburi nempel ing tembok. Saben kursi mung duweke siji biarawan, kajaba kursi tamu sing wis ditemtokake sing paling cedhak karo tembok mburi. Baris para imam pecah, lan saben wong nemokake dalam menyang kursine dhewe-dhewe.

Bebarengan, para biarawan Ivan lan Odino maju lan mlaku ing lorong sing padha. Mung sawetara kursi ing ngisoré, Ivan mandheg lan mbisiki para biarawan Clodius lan Greville, "Nemokake tikus maneh, Clodius?" Wangsulane Clodius kanthi tatapan nantang. Ivan mesem lan nerusake lakune nalika Odino mandheg lan gelus-elus ndhuwur sirahé Greville. "Dheweke wis kasil nemokake Friar Greville, kene!" Biksu sing kecut mau nabok tangane Odino. Odino mesem lan ngetutake Ivan nalika Greville nggereng saka mburine, "Dinamu bakal teka rauh, Odino!" "Ora usah dipikir," Clodius nglipur Greville nganggo dagu sing dhuwur lan lambe kaku, "Sanajan tanpa Kepala Biara, kita bakal weruh kaloro-lorone diasorake."

Wis pirang-pirang kursi mudhun, dhèwèké lungguh. Nalika weruh kursi sing dienggoni ing ngisoré, Ivan mesem, "Nicholas!" Biarawan enom sing sehat lan kulité kecoklatan ndeleng munggah lan mesem marang dhèwèké. Ora ana ing Biara nganti pirang-pirang wulan, Biarawan Nicholas tetep dadi imam kutha ing désa Murat sing cedhak. Nicholas ngomong, "Biksu sing ilang kuwi bali!" Ivan mesem lan takon, "Piye kabare wong-wong Murat sing apik?" "Dheweke butuh banget tuntunan." Ivan manthuk minangka konfirmasi. Odino nyedhak lan, nalika weruh Nicholas, dheweke mandheg dadakan. "Apa mripatku ngapusi aku?" Odino mlayu maju, Nicholas ngadeg, lan loro biksu mau padha rangkulan. "Seneng ketemu kowe maneh," wangsulane Nicholas. Odino mbisiki nakal ing kupinge, "Piye kabare randhane tukang sepatu kuwi?"

Nicholas nggresula lan nggelengake sirahe ing lantai. "Dheweke nyoba imanku, Dhik." Dheweke padha mesem nalika sirah-sirah ing sacedhake noleh lan nuduhake rai-rai sing katon sembelit. Loro biarawan mau ngumpulake awake dhewe lan lungguh. Lonceng menara Biara muni lan wong-wong sing padha kumpul dadi sepi.

Saka kursi baris ngarep, sawijining biarawan enom ngadeg lan mlaku menyang podium sing ana ing tengah lorong. Ing ndhuwur podium ana jilidan Kitab Suci sing mbukak lan gedhe banget. Dheweke ngubengi prop, mbungkuk kanthi hormat, lan ngambung buku kasebut. Dheweke ngresiki tenggorokane, nyelehake driji ing kaca-kaca kasebut lan maca kanthi banter, "Cilaka wong-wong sing ngarani ala iku becik lan becik." ala, sing ngowahi pepeteng dadi pepadhang lan pepadhang dadi pepeteng, sing—"

"Jerit!" Pendeta mau njupuk podium lan noleh; nggoleki kanthi tenanan asal-usul swara nggegirisi sing nyebar ing udhara. Luwih saka satus pasang mripat sing mblalak mlayu ngliwati dheweke lan menyang Panggonan Suci. Cangkem meneng. Meh kabeh biksu wis tau krungu swara kuwi sadurunge, nanging padha nganggo raut bingung sing padha.

Kepala Biara Vonig mlumat ngadeg, karo cemberut. Kabeh mripat padha mandeng dheweke. "Aku ngarep-arep kabeh kajaba Dewan Rendah bali menyang asrama. Saiki uga!" Nicholas lan satus biksu liyane sing lara lan sedhik ninggalake sholat subuh, mlumat ngadeg lan ngumpul menyang lawang. Kepala Biara ngundang dheweke, "Sujud ing selmu lan baleni tumindak tobatmu, nganti aku menehi saran liya!" Telung puluh telu biksu senior isih ana, kalebu Ivan, Odino, Clodius lan Greville.

Nalika pandhita pungkasan metu lan nutup lawang katedral, Vonig noleh kanggo mriksa sisa-sisa jemaat kanthi rai-rai sing gumun; raine dhewe sumunar karo nesu, mubeng amarga jijik. Swara njerit liyane muni. Nalika mripate Vonig sing kobong nyapu barisan para biksu, sirahe sing ndhingkluk ndhodhok lan mripate sing penasaran cepet-cepet mudhun menyang lantai.

"Sapa ing antarane kowe sing tanggung jawab? Ngaku wae!" Ora ana pandhita sing ngakoni.

Vonig noleh lan mlayu menyang podium. "Ya wis, saiki; njupuk posisimu dhewe!"

Sanalika, wong-wong mau padha manut, ngerti rutinitas sing bakal kelakon: Saben Grotesque anyar lair, kabeh kudu mbayar regané— wis mesthi, lan saiki bakal kaya ngono, kaya sing bakal kelakon kaping pirang-pirang ing mangsa ngarep. Kanthi bebarengan, para biarawan Dewan Rendah ngadeg, mudhun saka barisan teras, lan nglumpuk ing lorong tengah. Saben uwong ndhodhok, ngrangkul gegere nganggo tangane .

Sadurunge Suaka, telung penyidik nyepakake awake lan mbukak lawange —ora ana apa-apa. Para biksu mlaku kanthi ati-ati menyang njero sing peteng. Kejaba sawetara jubah—

reca-reca, pedestal, lan artefak agama liyane sing ditutupi kain, ruangan kasebut kosong. "Hiss!" Pandangane wong-wong mau langsung munggah lan nemokake si Grotesque kanthi swiwi mbukak lan rambut ireng liar, nuduhake taring tumpul kaya asu lan ndhelik ing pinggir watu cedhak langit-langit. Dheweke ngeculake semburan tembung-tembung sing muni nesu, aneh lan eksotis ing kuping — basane Malaikat.

Mandeng podium marang makutha sirah sing dicukur lan mbungkuk kanthi andhap asor, Kepala Biara noleh Kawigatene mandeng buku ing ngarepe. Dheweke mbukak-mbukak kaca-kaca buku kasebut, gulu lan kupinge abang membara amarga nesu nalika swara jeritan lan ilat manca isih gemuruh. Salah siji saka enem penyidik bali, nyekel tatu ing rahang. Getih mili ing antarane driji lan nyebar ing lantai.

"Ninggalake aku lan kowe," wangsulane Kepala Biara. "Obati tatumu." Biksu kasebut mbungkuk lan ninggalake jejak sing cukup akeh menyang lawang katedral nalika swara bengok-bengok lan njerit-njerit mbuktekake perjuangan sing terus-terusan ing Suaka.

Ora let suwe, kancane loro nyedhaki, bergulat karo wong Grotesque sing lagi berjuang nganggo jubah biarawan. Kepala Biara ngendhegake dheweke ing podium lan dheweke nyekel dheweke ing lantai. Kanthi swara sing ora jelas nanging meksa, dheweke nerusake omong kosong kecaman Malaikat.

Vonig nusuk kitab suci nganggo driji lan mbengok marang dheweke lan jemaate, "Lan Gusti Allah ngandika, Lungaa, mudhuna; amarga bangsamu wis ngrusak awake dhewe!" Nesu banget muni liwat penopang langit-langit sing mabur. Kepala Biara ndeleng sekilas raine para imam sing dawa. Rasa tenang sing aneh tiba ing awake; raine owah selaras karo pola pikir sing beda banget. Alon-alon, dheweke nutup buku kasebut, ngelus sampule, lan mandeng buku kasebut.

Dhèwèké ngangkat buku saka podium, ngangkat dhuwur, lan mbuwang buku kasebut—buku kasebut tiba ing lantai ing antarane para biarawan. Karo ndhingkluk ing podium, dhèwèké mbengok nalika protes saka Grotesque nandhani omelané, "Kowé ora kena nduwé allah liyané ana ing ngarsané Aku! Kowé ora kena nggawe reca ukir-ukiran kanggo kowé, utawa rupa apa waé sing ana ing swarga, ing bumi, utawa ing banyu ing sangisoré bumi! Kowé ora kena sujud utawa ngabekti marang iku, amarga Aku iki Allah sing cemburu, sing males durakané para bapa marang anak-anaké nganti generasi katelu lan kaping papat saka wong-wong sing *sengit* marang Aku!"

Vonig ndeleng wong-wong mau kanthi tliti, nanging kaya bapak kanggo anak-anake sing nasar, nyoba ngyakinake awake dhewe yen iki dudu wong jahat. Minangka Kepala Biara, kegagalané uga kegagalané; kesalahane uga kesalahane. Nanging, manungsa tetep manungsa, suci utawa ora, ujare Kepala Biara marang awake dhewe. Sanaja

kaya Adam sing kepengin wetenge wong wadon —nafsu iku tetep napsu, ing ati sing ala utawa murni, kaya ula sing nggeliat ngerti wetenge Adam . Saka kethek nganti biksu, kepinginan daging wis diobong ing cetak biru Penciptaan. Grotesque anyar iki ngonfirmasi kapercayan Vonig — manawa Manungsa bakal terus manut karo Hukum Penciptaan, sanajan kanthi ngorbanake hukum iman dhewe.

Kepala Biara mubeng ing podium lan mlaku ing antarane wong-wong mau. "Kowé," dhèwèké nendhang biksu, "Apa sing kudu tak lakoni karo barang iki?"

Pendeta sing kaget mangsuli, "Aku ora ngerti, Kepala Biara. Iku dudu duwekku."

"Kabeh iku duwekmu," Vonig ngomeli dheweke. "Kowé kuwi Biarawan Dewan!" Dheweke pindhah menyang liyane, "Kowé! Aku ora oleh nggawa iki menyang ngendi?"

Sing nomer loro mangsuli, "Ing ndhuwur katedral?"

"Lan kenapa ora?" pitakone Kepala Biara.

"Wis kebak."

"Ya wis ora ana papan sing isih ana."

"Mungkin Notre Dame?"

"Oh, nanging dheweke ora njaluk maneh."

Biksu katelu ngomong, "Kepala Biara, aku ngerti tanah suci ing sisih lor— katedral anyar. Apa hadiah iki isa dikirim menyang—"

Vonig muter awak lan ngethok omongane, "ORA! Ora ana maneh sing ninggalake pekarangan biara-biara Dewan! Saben ordo Tahta Suci wis yakin yen Gardiens lan Cancellor kebak tukang watu ahli, sing ngukir iki— *hadiah iki!* Muga -muga kita bisa nguwasani awake dhewe. Ora, dudu hadiah. Dosa! Duwekmu—disegel ing watu! Cukup!"

Biksu mau ngalihake pandangane saka sorotan Vonig sing tajem. Vonig noleh lan mlaku-mlaku ing antarane wong-wong mau, "Kumpulake iki wae. Patung-patung iki mung cathetan dosa -dosamu sing ora lelang dening wektu — cathetan ing watu sing bakal ndadekake kowe entuk hak sing adil menyang Neraka. Lan *Wanita-Momok* saka Gatestone iki—"

Sanalika, banjir gambar-gambar duniawi sumunar ing pikirane Ivan — gambaran mental sing salah babagan impene karo Lucifael. Lan dheweke nemokake yen kencana tengah wengi iku dudu impen kaya sing dibayangake.

"Dheweke pancen narik kawigaten, ta? Mateng lan gelem? Lan oh, kepengin banget nyenengke—"

Mripate Ivan mblalak ndeleng Grotesque sing kaiket lan berjuang, lan uga weruh kanthi lengkap peran langsung lan ora disadari sing dheweke lakoni nalika nggawe grotesque kasebut.

"Lan nalika kowé nampa paukuman, mungkin Roh Sundel saka hawa nepsumu iki bakal nyapa kowé ing

Neraka lan nglipur kowé kaya sing tau ditindakake Dhèwèké. Nanging, amarga Dhèwèké ora perlu nggodha kowé manèh nganggo pesonané sing medeni lan jahat supaya kowé tiba, mungkin Dhèwèké bisa nglipur kowé ing rupané sing sejati—kaya Ula utawa Naga sing nggegirisi. Lan yèn Momok Wanita pancèn Iblis dhéwé? Oh, pancèn, mungkin Dhèwèké bisa nglipur kowé kanthi cara sing ora bisa kokklumpukké. Mungkin Dhèwèké bisa nggawé najisaké awakmu nalika kowé njerit—nglakoni apa sing dikarepaké karo kowé—selawase. Oh cara-cara imajinatif sing bisa ditindakake Dhèwèké —akeh siksaan. Apa kowé isa ngetung — cara tanpa wates sing bakal nggawé wong lanang sing paling angel nangisi luh bocah wadon sing ringkih— saklawasé, kobong—selawase njerit ing geni Neraka?" Vonig cemberut ndeleng wong-wong mau. Dheweke njupuk Kitab Suci saka lantai, ngambung, lan mlaku bali menyang podium. Dheweke nggebug banter, nesune nywara ing saindenging katedral.

Ivan yakin manawa pengakuane bisa mbebayani kaslametane Lazarus lan, kaya wong tuwa sing mursid lan nglindhungi, dheweke nuruti naluri lan ora menehi apa-apa. Omelan Kepala Biara sing terus-terusan ilang dadi gumaman sing ora koheren nalika Ivan ngrebut Setan anyar ing njero awake: gagasan sing nembe diungkapake manawa dheweke duwe anak *nomer loro*. Grotesque— Lazarus kapindho— salib tambahan sing kudu digawa. Dheweke ngunci cangkeme lan mandeng watu-watu ing sangisore.

Ivan kaget nalika Kepala Biara ngusap kringet saka bathuke lan mbengok, "Ana wong-wong sing nganggur ing antarane kita! Aku bakal weruh dheweke sibuk maneh—mbangun menara lonceng anyar kanggo Biara!" Dheweke ngangkat siraha lan nggoleki ing wilayah ndhuwur sing peteng ing sayap katedral. Dhèwèké ngrangkul tangané lan, kanthi swara sing tenang, dhèwèké nuduhaké visiné karo wong-wong mau, "Bakal luwih dhuwur lan luwih jero. Bakal luwih gedhé ing ngisor tinimbang ing ndhuwur lan bakal duwé teras sing cukup kanggo nampung sewu Grotesque. Kapisan, cahya srengéngé; menara bakal munggah cukup dhuwur menyang langit supaya srengéngé ora tau surup ing watu-watu iki. Yen prelu, menara bakal nembus mega. Kapindho, lemah suci; salah siji saka kowé bakal dikunci ing njero menara, ndedonga saben wektu lan kowé kudu muni lonceng minangka tobat sajrone sisa uripmu. Kanthi cara iki, menara bakal dadi luwih suci tinimbang katedral kita. Pungkasan, kanggo nyegah kejahatan, kita bakal nggawe menara bunder, supaya kekejianmu madhep menyang saben arah. Iblis bakal ndeleng watu Grotesquesmu saka saben bukit lan lembah ing bumi lan bakal wedi karo lemah iki. Saiki, sampeyan bisa ngomong karo aku yen konstruksi menara kaya ngono kuwi ora mungkin. Yen mangkono, wangsulanku marang kowe prasaja: Kowé kudu nuduhake aku kenapa iki ora mungkin—kanthi *mbangun*. Ndilalah, saiki kowe ngomong apa?"

"Jerit!" Wong Grotesque kuwi nggeblak nalika loro biarawan mau gelut. Ivan nggegem rahangé.

"Munggaha," Vonig mbengok. Para biksu padha ngadeg bebarengan.

"Grotesque iki bakal kena srengenge nalika sumunar lan banjur digawe dadi watu. Banjur aku bakal ngirim menyang Italia—menyang Cancellu Umbria —kanggo diselehake. Bareng karo iku, aku bakal ngirim layang menyang Abbot Domingus, sing ngarahake supaya saben Grotesque sing lair ing kana biara bakal dikirim *mrène*. Wiwit wektu iki kita bakal nanggung dosa kita lan dosa-dosa sedulur-sedulur Italia kita."

"Menyang pemandian," Vonig mbengok. "Iket ing salah sawijining pilar kolam renang, lan jaga kanthi rapet nganti sesuk," Kanthi lambaian tangan sing cendhak, dheweke ngongkon loro biksu kasebut lan dheweke nggawa Grotesque sing meksa metu saka gereja. Dheweke mbalikke perhatiane menyang para biksu, "Kaya sing sampeyan ngerteni, wiwit kita nemokake Grotesque esuk iki; persatuan duniawi iki mesthi kedadeyan ing wayah wengi kepungkur. Yen ora ana sing dadi bapakmu, a ngarep-arep saben kowé ngomong karo para imam lan pengawal sing ngladèni kowé. Nèk ana salah siji saka kowé sing nemokaké sapa sing dadi bapaké Sétan iki, aku ngarep-arep kowé enggal ngandhani aku. Lan aku ora perlu ngélingaké yèn rapat iki mung kanggo para Biarawan Dewan Rendah. Ngomong babagan urusan Dewan utawa nyebutaké Gatestone bisa diukum pati." Vonig nggebug podium, "Aku bakal njupuk manèh Biaraku! Saiki, aja ndeleng aku!" Para Biarawan Dewan bebarengan, noleh lan mlaku menyang lawang. Sawisé kuwi, Kepala Biara ndhingkluk lan ngusap-usap pelipisé.

Ing antrian pungkasan, Ivan mlebu lawang nalika Vonig nyeluk dheweke, "Rama Ivan!" Ivan kaku lan noleh alon-alon, atine ana ing cangkeme.

"Inggih, Pak Abbot?"

"Apa kowé kepéngin ngakoni apa-apa?" Wektu-wektu suwé kaya-kaya suwéné dina.

"Ora ana Kepala Biara."

"Tenan?" Dina-dina saya suwé.

Vonig takon maneh, "Apa kowe ora nyangkal—ana tikus ing katakombemu?"

"Tikus?"

"Kowé ora gelem matèni?" pitakoné Vonig kanggo kaping teluné, karo esem kesel sing katon ing rainé.

"Saupama para biksu kula mangertos kuwajibbanipun kanthi cetha kados dene putra pengawal katakombe panjenengan ingkang dipunberkahi."

"Inggih, Pak." Wangsulane Ivan.

"Aku kudu niliki bocah lanang kuwi maneh, *rauh*—Lazarus, ta?"

"Kuwi jenenge."

"Kepriye kahanane?"

"Dheweke sehat lan aktif; cepet lan loman ndedonga lan tapa; ora kekurangan apa-apa," ujare Ivan karo ngangkat bahu.

"Kepriye Lazarus nglakoni tugas sing kokwenehake marang dheweke? Apa dheweke butuh bantuan liyane ing kana? Ana siji utawa loro pengawal liyane sing njaluk bantuan—mungkin ing dina-dina sing luwih angel? Yen ngono, aku

bisa nindakake shift kerja sing dibutuhake."

"Aku ora bisa njaluk sing luwih apik kanggo mbantu tugas-tugas katakombe tinimbang Squire Lazarus lan Friar Odino. Kita telu wis luwih saka cukup kanggo kabeh tugas sing diwenehake, Abbot."

"Mesakake—kahanane . Mesakake bocah lanang," Vonig nambahake karo nggelengake sirahe. Dheweke narik napas jero lan menehi Ivan sawetara kawicaksanan Kitab Suci nalika pamitan, "*Saktemene...saben kowe wis nindakake marang salah sawijining wongku sing paling cilik, kowe wis nindakake marang Aku.*"

"Inggih, Pak Abbot."

Dheweke nggoleki mripate.

Vonig noleh lan mriksa njero katedral —mandeng menyang arah Grotesque sing nembe ditemokake. Alise atos lan dheweke ngangkat rahang. "Kowé isa lunga."

Ivan mbungkuk lan cepet-cepet metu saka katedral, atine abot karo dosane sing nembe ditemokake.

[Rampung Bab 3]

Karya sastra iki digawe

d khusus kanggo dedikasi

Edgar Allan Poe (1809—1849)

— Muga-muga warisane tetep urip ing njero ati kita kabeh —

~[GothicNovel.Org](https://www.gothicnovel.org)~